

**МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ПО ГОРИТЕ**

**ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ
ПО ГОРИТЕ
ЗА 2007 г.**

СОФИЯ, 2008

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИЯ ФОНД.....	5
ЛЕСОУСТРОЙСТВО И ОТЧЕТ НА ГОРСКИЯ ФОНД.....	6
ПРОМЕНИ В ГОРСКИЯ ФОНД.....	8
ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ГОРИТЕ, ЗАЩИТА СРЕЩУ ЕРОЗИЯТА И НАУЧНО ОБСЛУЖВАНЕ.....	9
СТОПАНИСВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ.....	12
1. Отгледни сечи.....	12
2. Увеличаване на относителния дял на високостъблените гори и подпомагане на естественото възобновяване.....	13
3. Други мероприятия по стопанисване на горите.....	13
4. Финансиране на мероприятията.....	14
5. Консултиране, контрол върху стопанисването на недържавни гори.....	14
6. Защита на горите.....	15
7. Национални и регионални съвещания, проекти по теми, свързани със стопанисването и защитата на горите.....	16
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ.....	17
I. Планове за управление.....	17
II. Организация и участие в международни и национални изложения и семинари.....	18
III. Горска сертификация.....	19
IV. Дирекциите на природните паркове.....	19
V. Международни програми и проекти в областта на биологичното разнообразие.....	19
VI. Национална екологична мрежа Натура 2000.....	20
ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА И НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ ОТ ДГФ.....	20
1. Ползване на дървесина.....	21
2. Ползване на недървесни горски продукти.....	23

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С НПО.....	23
I. Еуроинтеграция.....	23
II. Международно сътрудничество.....	23
II.1. Международни проекти.....	23
II.2. Международни прояви.....	25
II.3. Двустранно сътрудничество.....	25
ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА.....	26
ЛОВНО СТОПАНСТВО.....	29
ОХРАНА НА ГОРИТЕ.....	30
1. Охранявана територия, горска и ловна стража.....	30
2. Констатирани и разкрити нарушения.....	30
3. Наказателни постановления - наложени и изпълнени наказания.....	31
4. Наказани и наградени служители за работа по охраната на горите.....	32
5. Анализ на данните.....	32
ОПАЗВАНЕ НА ГОРИТЕ ОТ ПОЖАРИ.....	33
I. Статистика и анализ.....	33
II. Изпълнение на противопожарните мероприятия.....	34
III. Приоритетни задачи за 2008 година.....	35
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА.....	36
1. Приходи.....	36
2. Разходи.....	36
3. Численост на персонала.....	36
ВЪТРЕШЕН ОДИТ.....	36
I. Изпълнение на годишния план за дейността по вътрешен одит.....	37
1. Цели и обхват.....	37
2. Одитни ангажименти.....	37
3. Констатации.....	38
4. Препоръки.....	39
II. Предложения за развитие на дейността по вътрешен одит за следващия отчетен период.....	40

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ГОРСКИЯ ФОНД

Площта на горския фонд към 31.12.2007 г. възлиза на **4 108 494** ха, от които 3 099 890 ха (75.45 %) - държавен горски фонд, 478 624 ха (11.5 %) - общински горски фонд, и 408 619 ха (9.6 %) - на частни физически лица.

Към 31.12.2006 г. площта на горския фонд възлиза на **4 089 762** ха, от които 3 102 698 ха (78.4 %) - държавен горски фонд, 480 062 ха (7.3 %) - общински горски фонд, и 433 432 ха (10.55 %) - на частни физически и юридически лица.

Общата площ от 4 089 762 през 2006 г. се е увеличила на 4 108 494 - увеличаването с **18 732** ха се дължи на устройството на неустроените досега гори, както на съществуващи преди изработването на последните лесоустройствени проекти, така също и на самозалесили се насаждения между последните две инвентаризации на отделните лесничейства и станции.

Залесената площ от 3 691 868 през 2006 г. се е увеличила на 3 704 015 - увеличаването с **12 147** ха се дължи на устройството на горски пасища и неустроените досега гори, както и на залесяване на голи площи.

Прави впечатление по-слабото увеличаване на залесената площ спрямо общата площ на горския фонд. Това се дължи основно на увеличаването на горите, стопанисвани от Министерството на околната среда и водите, с 9322 ха, от които увеличаването на недървопроизводителните горски площи е 9457 ха. Увеличаването на площта на националните паркове е резултат от корекция на несъответствията между картата на възстановената собственост и лесоустройствените карти на националните паркове в алпийската им част, където процент от високопланинските пасища по карта на възстановената собственост са причислени като площи на горския фонд.

Залесената площ на иглолистните гори е намалена с **4155** ха, което се дължи на пожарите и заглушаване на част от смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаването на иглолистни култури, установено с устройването на лесничействата през последните години. Това е така въпреки причисляването към горския фонд на залесени и самозалесили се насаждения върху бивши земеделски земи. Тази тенденция ще продължава и в бъдеще.

Широколистните високостъблени гори се увеличават с **5196** ха поради превръщане на издънкови насаждения във високостъблени, реконструкции на нископродуктивни насаждения, залесяване на пожарища, ветровали и др. и преценка на иглолистни култури и насаждения с ниска производителност.

Горите за реконструкция са намалели с **15 235** ха поради извършените сечи и залесяване на сечищата с широколистни и иглолистни фиданки, а така също и от преценка на част от високостъблените и издънкови насаждения с ниска производителност.

Издънковите гори за превръщане са се увеличили с **15 841** ха поради преоценка на насажденията за реконструкция съгласно указанията на писмо № 36-00-95 от 25.06.1995 г. на смесените иглолистно-широколистни насаждения, получени след създаване на иглолистни култури, устройството на горските пасища и на неустроените досега гори, които са предимно издънкови.

Нискостъблените гори са се увеличили с **10 501** ха поради залесяване с акация на голи площи и след реконструкция, и на създадения "нискостъблен стопански клас" от издънкови дъбови насаждения.

ЛЕСОУСТРОЙСТВО И ОТЧЕТ НА ГОРСКИЯ ФОНД

Основните задачи, изпълнени от отдел "Лесоустройство и отчет на горския фонд" през 2007 г., са:

1. Проведени са експертни технико-икономически съвети за приемане на задания за извършване на инвентаризация и изработване на лесоустройствените проекти през 2008-2009 г. за Държавните лесничейства - Берковица, Симитли, Кресна, Петрич, Нова Загора, Чирпан, Смолян, Девин, Кричим, Пловдив, Кюстендил, София, Годеч и Плачковци, както и за Държавните дивечовъдни станции "Несебър", "Осогово" и "Тервел".

2. Проведени са експертни технико-икономически съвети за приемане на стопанските класове и размера на годишното ползване за Държавните лесничейства - Мездра, Кирково, Троян, Борима, Места, Дупница, Варна, Боровец, Севлиево, Широка лъка, Ново Паничарево, Пещера и Рибарица, както и за Държавните дивечовъдни станции "Граматиново" и Русалка";

3. Организиран са и са проведени открити процедури за обществена поръчка по извършване на инвентаризация и изработване на лесоустройствени проекти през периода 2007-2008 г. за Държавните лесничейства - Говежда, Сандански, Кости, Малко Търново, Звездец, Цонево, Радомир, Крумовград, Хисар, Славейно и Костенец и Държавните дивечовъдни станции "Дикчан", "Алабак", "Беглика", "Борово", "Родопи", "Широка поляна" и "Витошко-Студена";

3.1. Откритата процедура за обществена поръчка по извършването на инвентаризация и изработването на лесоустройствения проект за Държавна дивечовъдна станция "Широка поляна" - Батак, бе обжалвана от участник в процедурата. Върховният административен съд на Република България отхвърли подадената жалба на "Кавеко инженеринг" ООД - София, и остави в действие Заповед № 69 от 27.04.2007 г. на директора на Държавна дивечовъдна станция "Широка поляна" - Батак. Лесоустройственият проект ще бъде изработен през 2008-2009 година.

4. Проведени бяха експертни технико-икономически съвети за приемане на лесоустройствените проекти и протоколите от вторите лесоустройствени съвещания за приемане на лесоустройствените проекти на Държавните

лесничейства - Хвойна, Стара Загора, Никопол, Царево, Чехльово, Старо Оряхово, Лом, Кърджали, Белоградчик, Клисурса, Гоце Делчев, Свищов, Оряхово, Селище и Харманли, както и на Държавните дивечовъдни станции "Миджур", "Кормисош" и "Балчик", както и лесоустройствените проекти на гори - собственост на общини, в териториалния обхват и в района на дейност на същите лесничейства и дивечовъдни станции.

5. Проведени бяха първи лесоустройствени съвещания във връзка с извършването на инвентаризация и изработване на лесоустройствени проекти за Държавните лесничейства - Говежда, Сандански, Кости, Малко Търново, Звездец, Цонево, Радомир, Крумовград, Хисар, Славейно и Костенец и Държавните дивечовъдни станции "Дикчан", "Алабак", "Беглика", "Борово", "Родопи", и "Витошко-Студена".

6. Проведени бяха втори лесоустройствени съвещания във връзка с приемането на извършената инвентаризация и на изработените лесоустройствени проекти за Държавните лесничейства - Мездра, Кирково, Троян, Борима, Места, Дупница, Варна, Боровец, Севлиево, Широка лъка, Ново Паничарево, Пещера и Рибарица, както и Държавните дивечовъдни станции "Граматиново" и Русалка".

7. Изготвен и предаден в Националния статистически институт бе отчетът за горския фонд към 31.12.2006 година.

8. Проведено бе национално съвещание по лесоустройство с участие на дружества, изработващи лесоустройствени проекти за горите и земите от горския фонд, представители на Лесотехническия университет и представители на регионалните управления на горите. В резултат от решенията на националното съвещание бяха подготвени и одобрени указания до дружества, изработващи лесоустройствени проекти за горите и земите от горския фонд, и регионалните управление на горите.

9. Осигурени бяха цифрови модели от картата на възстановената собственост и цифрова ортофотокарта за териториалния обхват на дейност на Държавните лесничейства - Говежда, Сандански, Кости, Малко Търново, Звездец, Цонево, Радомир, Крумовград, Хисар, Славейно и Костенец, и за района на дейност на Държавните дивечовъдни станции "Дикчан", "Алабак", "Беглика", "Борово", "Родопи", и "Витошко-Студена" във връзка с инвентаризацията на горите и земите от горския фонд и изработването на лесоустройствени проекти през 2007-2008 година.

10. Проведен бе контрол по инвентаризацията на горите и земите от горския фонд и изработването на лесоустройствените проекти за държавните лесничейства във фази теренни дейности.

11. Проведени бяха експертни технико-икономически съвети за приемане на протоколи за извършен надзор по изпълнение на лесоустройствени проекти на Държавните лесничейства - Благоевград, Симитли, Кресна, Петрич, Добринище, Рилски манастир, Смядово, Върбица, Пловдив, Кричим,

Чирпан, Павел баня, Нова Загора, Елхово, Тича, Твърдица, Средец, Смилян, Девин, Чепеларе, Пампорово, Силистра, Плачковци, София, Годеч, Берковица и Ихтиман, и Държавните дивечовъдни станции "Осогово", "Черни Лом", "Тервел", "Шерба", "Чекерица", "Мазалат", "Несебър" и "Преслав".

12. Извършени бяха консултации на недържавни собственици във връзка с управлението, стопанисването, разпореждането и други въпроси, свързани с горите и земите от горския фонд, тяхна собственост.

13. Предприети бяха действия за предоставяне на слой "Лесо" на общинските служби по земеделие и гори във връзка с неговата актуализация в картата на възстановената собственост, което среща редица пречки от страна на отделни общински служби и дружества за поддръжка на картата на възстановената собственост. Това налага съвместно с експерти на Министерството на земеделието и продоволствието въвеждането на ред за установяването и отразяването на съществуващите различия между картата на възстановената собственост и картата от лесоустройствените проекти, като се сравнят двата цифрови модела и ортофотокартата за съответните землища на населените места.

14. Експерти от отдела подготвиха становище и активно участваха в Националното съвещание "Оценка на горите за реконструкция в България и перспективи за тяхното стопанисване".

ПРОМЕНИ В ГОРСКИЯ ФОНД

През календарната 2007 г. в горския фонд на Република България са настъпили следните промени:

1. В резултат на приключени общо 111 преписки - 98 от министъра на земеделието и горите и 13 от председателя на Държавната агенция по горите, право на собственост са придобили физически и юридически лица върху 198.568 дка от държавния горски фонд - застроена и нормативно определена прилежаща площ към сгради, постройки, мрежи и съоръжения по реда на § 123, ал. 3 на ПЗР към ЗИД на Закона за горите. Държавната собственост в горския фонд е намаляла със същата площ, като същевременно в бюджета на МЗГ е трябвало да постъпят 598 173.21 лева - базисна цена на имотите, и 11 429.51 лева - режийни. До края на годината са постъпили съответно 542 297.77 и 10 296.03 лева режийни.

2. В резултат на приключени общо 120 преписки - 89 от министъра на земеделието и горите и 31 от председателя на Държавната агенция по горите, са изключени от горския фонд 2 915.017 дка, в това число държавни, общински и гори и земи на юридически и физически лица, с цена за промяна на предназначението 11 945 879.12 лева.

3. В резултат на приключени общо 39 преписки - 37 от министъра на земеделието и горите и 2 от председателя на Държавната агенция по горите,

е учредено право на ползване върху 47.901 дка и сервитути върху 130.636 дка с обща цена **81 610.72** лева.

4. Извършени са 23 замени на гори и земи от ДГФ - частна държавна собственост, със собственост на физически и юридически лица и общини, в резултат на което за заменени 6461.769 дка от ДГФ срещу 31 983.273 дка. Държавният горски фонд се е увеличил с 25 522.504 дка. Поради това че недържавните имоти са били с по-голяма стойност, в полза на държавата са останали 409 950.05 лева. В бюджета са постъпили режийни в размер на 967 606.26 лева.

Експертите в отдела, работещи по промените в горския фонд, отчитат следните придвижени документи: 75 писма до служби по кадастъра, 96 писма до областни администрации, 55 докладни записки броя, 180 заповеди за изключване, 404 документа за предварително съгласуване на промяна на предназначението, 9 подготвени материала за решения на Министерски съвет, 2444 писма по преписки, отговори на писма и жалби, 163 заповеди за учредяване право на ползване, 46 предложения за продажба до областни администрации, 134 предложения за продажби по реда на § 123 от ПРЗ към ЗИД на ЗГ, 68 становища по решения на МС, 134 предложения и заповеди за замени, 116 становища по заявления за замени, 101 предложения до МОСВ. Участвали са в 26 заседания на комисията, назначена със Заповед № 475 от 11.05.2004 г. на началника на НУГ, изменена със Заповед № 75 от 01.02.2006 г. на НУГ и 6 заседания на комисията, назначена със Заповед № 120 от 08.11.2007 г. на председателя на ДАГ и Заповед № 149 от 22.11.2007 г. на председателя на Държавната агенция по горите. Представяне пред комисията на общо 759 преписки, участие в НЕСУТРП, подпомагане и участие в работни групи по изработване на ЗИД на ЗГ. Участвали са в три междуведомствени работни групи.

В рамките на служебните задължения при посещения, по телефона и чрез електронна поща са извършени многобройни консултации на физически, юридически лица и общини. Извършени са многобройни устни и писмени справки по движението на преписки. Поддържа се регистър на издадените административни актове за включване и изключване на гори и на земи от горския фонд, за разпореждане с гори и земи от горския фонд, както и за учредяване на сервитути и право на ползване върху гори и земи от горския фонд.

ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА ГОРИТЕ, ЗАЩИТА СРЕЩУ ЕРОЗИЯТА И НАУЧНО ОБСЛУЖВАНЕ

Извършените от НУГ (ДАГ) дейности в тази област бяха насочени към:

1. Изпълнение на произтичащите от членството на България в ЕС изисквания при търговията с горски репродуктивни материали;
2. Провеждане на лесовъдските дейности - събиране и добив на семена,

производство на фиданки, залесяване и отглеждане на горските култури и защитата срещу ерозия в рамките на утвърдените бюджетни средства;

3. Обучение и квалификация на специалистите от РУГ и ДЛ/ДДС;

4. Изпълнение на Националната програма "Възобновяване и опазване на българската гора" за осигуряване на трудова заетост на безработни лица на социално подпомагане;

5. Възлагане и изпълнение на научно-практически задачи в областта на горското стопанство.

Таблица 1

**Изпълнение на предвидените в бюджета на НУГ (ДАГ)
лесокултурни дейности през 2007 г.**

№ по ред	Лесокултурни дейности	Мярка	Цел	Изпълнение
1.	Събиране, добив и закупуване на семена	кг	124 207	50 672
2.	Производство на фиданки	хил. бр.	43 400	43 408
3.	Подготовка на почвата за залесяване	дка	35 980	35 859
4.	Налични, незалесени подготвени площи	дка	-	20 823
5.	Залесяване в ДГФ	дка	31 930	32 242
6.	Залесяване в недържавни гори	дка	-	2823
7.	Попълване на култури	дка	11 535	12 837
8.	Отглеждане на новосъздадени горски култури	дка	224 956	209 485
9.	Изразходвани средства от бюджета на НУГ(ДАГ)	хил. бр.	20 441	18 714
10.	Среден процент на прихващане на културите			
	1-годишни	%	80	66.31
	2- годишни	%	80	76.51
	3- годишни	%	80	81.63

1. Поради изключително сухата година, екстремно високите температури и късното отпускане на допълнителни бюджетни средства не бяха изпълнени дейностите: семесъбиране, почвоподготовка и отглеждане на горски култури, а постигнатият среден процент на прихващане на културите е под плановия (80 %).

**Изпълнение на съвместно финансираната от НУГ(ДАГ) и МТСП
НП "Възобновяване и опазване на българската гора" - 2007 г.**

№ по ред	Показатели	Марка	Количество	Средства, лв.		Човеко-месеци
				МТСП	НУГ/ДАГ	
1.	Залесяване	дка	12 475	208 907	432 326	1398
2.	Почвоподготовка	дка	7300	293 893	693 422	2100
3.	Попълване на култури	дка	5071	141 539	254 103	958
4.	Отглеждане на култури	дка	98 459	1 106 950	2 357 442	7662
5.	Семесъбирание	-		2421	3719	17
6.	Горски разсадници	-		47 642	63 559	366
7.	Ограждане на култури	л.м	7259	8291	28 069	58
8.	Санитарни сечи	дка	30	154	268	1
9.	Кастрене на култури	дка	10 735	69 039	107 879	544
10.	Подпомагане на естественото възобновяване	дка	12 499	109 727	236 975	803
11.	Маркиране на ЛФ	куб. м	1 213 965	300 781	502 854	2261
12.	Лесозащита	-		933	2463	7
13.	Пожаронаблюдатели	бр.	145	77 433	61 508	716
14.	Минерализовани ивици	л.м	228 741	37 723	55 328	249
15.	Охрана	-		7842	5309	70
16.	Почистване площи за залесяване	дка	1111	8999	20 503	58
17.	Работа в семеипроизводствени градини	дка	38	703	1056	7
18.	Почистване на просеки	л.м	25 210	2365	2907	21
19.	Ремонт на горски пътища	-		58 144	45 364	597
20.	Отгледни сечи без матер. добив	дка	37 439	317 957	666 174	2354
21.	Други	-		69 361	104 258	646
	Всичко:	X	X	2 870 804	5 645 486	20 893

За защита на горските земи срещу ерозия през годината бе извършена дейност основно за биологичното укрепяване, като противоерозионните залесявания са върху 7405 декара .

През 2007 г. бе построен един бараж в ДЛ - Девин (приет с акт от 13.12.2007 г.), с обем 127.8 м³, на стойност 32 900 лева.

С финансиране от бюджета на НУГ(ДАГ) през 2007 г. беше възложена за изпълнение една нова научна задача с практическа насоченост по възпроизводство на горите. Задачата ще бъде изпълнена от Института за гората при БАН. Общият размер на средствата, предвидени за тази задача, е 14 940 лева.

Приключи изпълнението на седем научни задачи, възложени в предишни години. Продължава изпълнението на три текущи научни задачи. Специалистите от ОСБРГДВ - Свищов, и ОСДГ - Бургас, работиха по двадесет теми с практическа насоченост, възложени от НУГ(ДАГ).

Продължи обучението на специалистите от ДЛ и ДДС в четири Регионални управления на горите - Кърджали, Пловдив, Стара Загора и Смолян, по прилагане на Наредба № 1 за борба с ерозията и свлачищата, с финансиране от проект "Устойчиво управление на земите".

СТОПАНИСВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГОРИТЕ

Стопанисването и защитата на горите е широкообхватен комплекс от лесовъдски мероприятия за възпроизводство и отглеждане на горите и опазването им от повреди, болести и вредители.

Дейностите бяха насочени към постигане на една от целите, залегнали в Плана за действие на ДАГ за 2007 г. - подобряване на състоянието на горите и дървесните ресурси и постигане на съответствие с общоприетите критерии за устойчиво стопанисване.

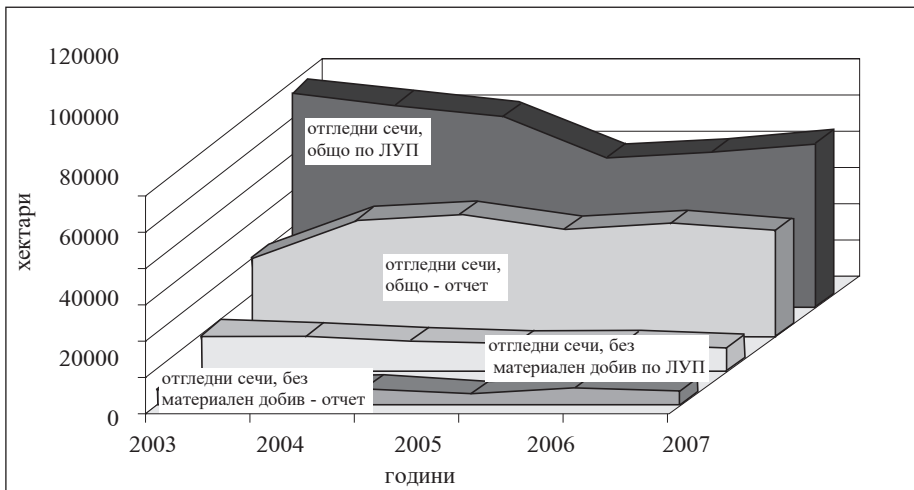
Действията за реализиране на целта бяха:

1. Провеждане на отгледни сечи за подобряване на строежа, структурата, производителността и здравословното състояние на горите;
2. Увеличаване на относителния дял на високостъблените гори чрез прилагане на лесовъдски системи, благоприятстващи естественото възобновяване, особено в издънковите гори;
3. Лесопатологичен мониторинг на вредителите и болестите в горите и прогнозиране на градациите и епифитотиите.

1. Отгледни сечи

Проведените през 2007 г. отгледни сечи са върху площ от **58 683 ха**, което е **88 %** от планираните за извършване през годината в държавния горски фонд. От тях в иглолистните гори са 49 %, в широколистните високостъблени гори - 30%, и 21 % - в издънковите гори за превръщане в семенни.

Отгледните сечи без материален добив, които са инвестиция за подобряване на бъдещото състояние на горите и изпълнението им се финансират от бюджета на ДАГ, проведени са върху 7273 ха, или разчетът е изпълнен 100 %.

Фиг. 1. Динамика на площта с проведени отгледни сечи и отгледни сечи без материален добив през периода 2002-2006 г. в държавния горски фонд:
 ■ отгледни сечи без материален добив - отчет; ■ отгледни сечи без материален добив по ЛУП; ■ отгледни сечи общо - отчет; ■ отгледни сечи общо по ЛУП

2. Увеличаване на относителния дял на високостъблените гори и подпомагане на естественото възобновяване

Максималното оползотворяване на естествения възобновителен потенциал на горите и неговото подпомагане са в основата на всички лесовъдски дейности, свързани със стопанисването на горите. В тази връзка делът на проведените възобновителни сечи с естествено семенно възобновяване към площта на всички възобновителни сечи от 73 % през 2001 г. нараства на 87 % през 2007 година. Извършено е подпомагане на семенното естествено възобновяване чрез залесяване или сеене под склопа и изсичане на подлеса върху площ от **9527ха** (с 48 % повече от 2006 г.), съсредоточено в издънковите гори за превръщане в семенни.

3. Други мероприятия по стопанисване на горите

През 2007 г. бяха извършени и други важни за подобряване състоянието на горите мероприятия като кастрене, изораване на междуредия, ограждане на възобновителни участъци. Изпълнението им е съобразено с действителната необходимост и финансовите възможности.

4. Финансиране на мероприятията

За изпълнение на дейностите по стопанисване на горите през 2007 г. са изразходвани 3 867 000 лв. от бюджета на ДАГ. Допълнително по Националната програма "Възобновяване и опазване на българската гора" са изразходвани още 798 000 лв., или общо са усвоени 4 665 000 лева.

5. Консултиране и контрол върху стопанисването на недържавните гори

Политиката на НУГ към недържавните гори беше насочена главно към тяхното природосъобразно и устойчиво стопанисване, като се спазва нормативната уредба за горите. През 2007 г. дейността по стопанисването на недържавните гори продължи в поетите през 2006 г. насоки:

- създаване и прецизиране на режимите за стопанисване;
- подобряване на лесовъдската дейност в тях, увеличаване на превантивния контрол по стопанисване и ползване на дървесина;
- подобряване на обслужването на собствениците;
- консултиране и обучение на собственици, частни консултанти и държавна горска администрация и други.

Конкретната работа се изразяваше в:

- усъвършенстване на нормативната уредба, регламентираща управлението и стопанисването на недържавните гори чрез изготвяне на предложения за промяна на ЗГ, ППЗГ;

- изготвяне на указания за стопанисване на недържавните гори;
- стимулиране на частната инициатива, в т.ч. подобряване на качеството на стопанисване на горите и повишаване на интереса на собствениците към собствените им гори;

- с участието на експерти от ДАГ, РУГ, ДЛ бяха проведени семинари на лесовъди на частна практика и собственици на гори с цел разясняване на нормативни и др. изисквания, представяне на добри лесовъдски практики, съвременни методи и концепции на стопанисване при работа в недържавните гори.

С помощта на "Аграрен проект за подпомагане и насърчаване на горскостопанските структури в Родопите" към ГТЦ бяха осъществени съвместни задачи на ДАГ, Националното сдружение на собствениците на гори в България "Горовладелец", БУЛПРОФОР и други организации за консултиране, информиране, обмяна на опит на собственици, лесовъди на частна практика и служители от държавната горска администрация по въпроси от експертно, планово и структурно естество. Осъществи се съвместна подкрепа на пилотни начинания и изготвяне на демонстрационни обекти за обучение, квалификация на горските специалисти за повишаване на конкурентоспособността на всички заинтересовани в горския сектор.

През 2007 г. са издадени 220 удостоверения на физически лица за упражняване на частна лесовъдска практика и 290 на търговци за извършване на

дейности в горите.

Натрупаният опит и анализът на начина на управление и стопанисване на недържавните гори, както и ефективността на контрола върху дейностите в тях налагат извода, че действащата нормативна уредба не може адекватно да уреди обществените отношения и в много случаи прилагането ѝ не е в интерес на собствениците и държавата. Предвид разнородния характер на собствеността върху горите и наличието на този етап на множество различни собственици е необходима промяна в Закона за горите, която да регламентира по качествено нов начин дейностите в недържавните гори, както и ролята на държавната горска администрация в процеса на консултиране, администриране и контрол.

6. Защита на горите

През 2007 г. общото здравословно състояние на горите беше добро.

В началото на годината беше приета прогнозата за очакваните нападения от вредители, болести и други повреди в горите. За нейното изработване е проведен лесопатологичен мониторинг в стационарните обекти и лесопатологични обследвания във всички гори, в т.ч. и в горските разсадници.

Авиоборба. За недопускане на масово обезлистване от насекомни вредители в горските насаждения и култури е проведена авиоборба срещу бороволистни оси и борова процессионка на обща площ 2781 ха.

Наземна химична борба е проведена върху площ 1367 хектара, основно срещу над 40 броя вредители и болести.

Механичната борба е проведена на площ 2343 дка, предимно срещу плевели, мишевидни гризачи, тополов сечко и тополова стъклянка, тополов пъпкояд, борова процессионка, самотна бороволистна оса, голям боров хоботник, листни и щитоносни въшки и дивечови повреди.

Предвидените и проведени лесозащитни мероприятия през 2007 г., сравнени с тези през 2006 г., както и изразходваните финансови средства, са показани в табл. 3.

Таблица 3

Мероприятие	Прогноза	Отчет	Изразходвани средства 2006 г.	Прогноза	Отчет	Изразходвани средства 2006 г.
	2006 г.	2006 г.		2006 г.	2006 г.	
	ха	ха	хил. лева	ха	ха	хил. лева
Авиоборба	8147	8239	322.60	3988.0	2781.0	113.220
Наземна хим. и биол. борба	2202	1720	97.90	2659.0	1367.0	83.365
Механ. борба	412	274	19.00	308.1	234.3	16.684
Общо	10 760	10 233	439.50	6955.1	4382.3	213.269
Санитарни сечи	23 18	19 85	-	19 745.6	10421.0	-

Анализът на данните от проведените през годината мерки показва, че в сравнение с предходната година незначително са намалели площите с проведена механична борба и наземна химична борба. Площите с проведена авиоборба са намалели с близо 76.3 %. Размерът на общо засегнатите в слаба и силна степен насаждения, предвидени за санитарни сечи, намалява - от 23 518 ха през 2006 г. на 19 745 ха през 2007 година.

Съотношението на площите с проведена борба срещу вредители и болести по видове в процент от общата площ: авиоборба - 63.4 %; наземна химична и биологична - 31.2 %; механична - 5.4 %.

През 2007 г. се наблюдава постепенно затихване на градацията на смърчовия корояд (типограф) в ПП "Витоша". Продължи провеждането на санитарните и отгледните мероприятия за усвояване на дървесината от засегнатите площи.

Профилактиката в горите изисква своевременното провеждане на санитарните и отгледни сечи. Това е възможно при осигурен допълнителен финансов ресурс, без който резултатите ще са незадоволителни. Най-добър резултат в такива случаи може да се постигне с осъществяването на комплексни програми за възобновяване на райони с лесозащитни проблеми, включващи допълнително финансиране с провеждане на всички видове сечи, почистване на сечищата, възобновяване на освободените площи.

В заключение може да се каже, че недопускането на обезлиствания и влошаване на здравословното състояние на горите през 2007 г., с минимални финансови разходи за лесозащита, се дължи на старателното спазване на нормативните документи по защита на горите, подобрените възможности за информация през глобалната мрежа, доброто взаимодействие с научните институти и звена.

7. Национални и регионални съвещания, проекти по теми, свързани със стопанисването и защитата на горите

В изпълнение на поставените задачи пред стопанисването на горите за прилагане на природосъобразно лесовъдство и на лесовъдски системи, които благоприятстват естественото възобновяване на горите, през 2007 г. с подкрепата на Българо-Швейцарската програма по горите се проведе национално съвещание за оценка на горите за реконструкция и перспективите за тяхното стопанисване. Важна стъпка за налагане на критериите за устойчиво стопанисване на горите са приетите решения за преустановяване на прилагането на реконструкцията като лесовъдско мероприятие, както е практикувано досега, и отпадане на стопанския клас " за реконструкция". В тези гори ще се прилагат лесовъдски системи, основани на естественото възобновяване, което ще сведе до минимум трансформацията на естествени гори в горски култури.

От гледна точка на съвременните виждания за опазване на биологично-

то разнообразие тази промяна ще доведе до ограничаване на негативното въздействие в резултат на лесовъдска дейност на всички нива на разнообразие - генетично, видово, екосистемно, структурно и функционално.

Съвместно с Германо-българският проект за горите (GTZ), проект "Родопи", от консултанти на "Саарфорст"- провинция Саарланд, Германия, бе осъществено пилотно обучение на български лесовъди по устойчиво, екологично стопанисване на млади гори, основано на Саарландската концепция за стопанисване на горите. Изготвен е Туининг - Лайт проект по програма Phage на ЕС за разработване и използване на Концепция за устойчиво, многофункционално и природосъобразно управление на младите горски насаждения на основата на най-добрите практики на ЕС за устойчиво, многофункционално и природосъобразно управление на горите - икономически ефективен метод, базиран на екологичен и висок стандарт за опазване на биоразнообразието. По този проект предстои да повишат квалификацията си чрез теоретично и практическо обучение 80 експерти от системата на ДАГ.

През 2007 г. се проведеха и традиционните регионални и местни (на ниво ДЛ и ДДС) съвещания, свързани със стопанисването на горите и маркирането на лесосечения фонд. Съвещанията имаха практическа насоченост и на тях с помощта на научни работници от ЛТУ и ИГ към БАН бяха демонстрирани съвременни лесовъдски системи.

Натрупаните проблеми от процесите, протичащи в горите в резултат на промяната на климата, начините на досегашното стопанисване, влиянието на различни биотични, абиотични и други фактори налагат въвеждането на лесовъдски системи на стопанисване, които водят до създаване и поддръжане на смесени и структурно неравномерни гори, необходимост от създаване на лесовъдски практики за устойчиво и природозащитно стопанисване на хомогенни насаждения и създадени култури и постигане на неравномерност на пространствената структура на насажденията. Разработени са проекти на регионални указания към Наредбата за видовете сечи и методите за тяхното прилагане за практическото провеждане на "неравномерно-постепенната сеч" и "изборното прореждане" за районите на Бургас и Смолян, които ще могат да бъдат прилагани и в цялата страна.

ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

I. Планове за управление:

Разработен е план за управление на ПП "Златни пясъци". Планът е представен и приет на експертен съвет в Държавната агенция по горите. Предстои да бъде представен в Министерството на околната среда и водите за приемането му от Висшия експертен екологичен съвет (ВЕЕС).

След като планът за управление на ПП "Персина" бе изработен и приет на ВЕЕС, предстои процедура за неговото съгласуване от Министерския

съвет на България.

Срокът за изготвяне на плана за управление на ПП "Врачански Балкан" бе удължен с шест месеца поради необходимост от доуточняване на границите на парка.

Започнат е процесът на разработване на плана за управление на ПП "Шуменско плато", като на този етап е разработен проектоплан.

По реда на Закона за биологичното разнообразие се разработват планове за управление на ЗЗ "Шуменско плато" и ЗЗ "Ломовете".

II. Организация и участие в международни и национални изложения и семинари:

1. През февруари 2007 г. в ДЛ - Айтос, се проведе обучение по сертифициране на горите на директори и зам.-директори на ДЛ и ДДС от РУГ - Бургас, ДЛ - Старо Оряхово, частни собственици и лесовъди на частна практика. Обучението се извърши от WWF "Дунавско-Карпатска програма" в два блока - теоретичен и практически. Дискутираха се въпроси на практическите действия по сертифициране на горите в Бургаския регион и свързаните с това проблеми. Направени бяха предложения за допълнително обучение на служителите от ДЛ и ДДС, за актуализиране на нормативната уредба с цел улесняване на сертифицирането.

2. Участие в редовната Среца на експертно ниво на Министерската конференция по опазване на горите в Европа (Ministerial conference on the protection of forests in Europe - MCPFE) и в предхождащата я Подготвителна среща. Двете срещи се проведоха последователно във Варшава, Полша. Целта на Подготвителната среща бе работа по документите: министерска декларация и 2 резолюции. Експертната среща се организира редовно и включва определени от страните контактни лица по MCPFE.

3. Участие в семинар в Германия за обучение на тема "Бизнес планиране за защитените територии в Централна и Източна Европа". Организатори на обучението бяха Германската федерална агенция за опазване на природата съвместно с UNWP/GEF.

4. Участие с Българското дружество за защита на птиците (БДЗП/Bird Life Bulgaria) в среща, посветена на официалното стартиране на Българо-Румънски проект за картиране на значими за опазване на биоразнообразието гори. Темата на срещата бе "Представяне на проект на Българското дружество за защита на птиците за картиране на значими за опазване за биоразнообразието гори в България".

5. Организирана среща във връзка с извършените проверки през първото шестмесечие на 2007 г. на територията на дирекциите на природните паркове в резултат на предоставените констативни протоколи и доклади от отдел "Вътрешен контрол", с цел недопускане на констатираните пропуски в управлението на природните паркове.

6. Участие в обучение с цел запознаване с добрите примери за развитие на регионална марка, които впоследствие да приложим в нашата страна. Обучението се проведе в Република Хърватска на територията на Природен парк "Лонско поле" и Природен парк "Велебит". Организатор на обучението е Българска фондация "Биоразнообразие" със съдействието на Дирекцията на природен парк "Лонско поле".

7. Организиран Фестивал на зеленката на територията на ДПП "Странджа".

8. Организиран Фестивал "Зелени слънца" на територията на ДПП "Шуменско плато".

9. Организиране и участие на природните паркове в поредното издание на специализираното изложение "Природа, лов, риболов" в Пловдив.

10. Организиране и участие в международно изложение "Салон на излетите" в Марсилия, Франция.

III. Горска сертификация

Извършена е подготовка за горска сертификация на ДЛ - Берковица, ДЛ - Чупрене, ДЛ - Кирково, и ДДС "Широка поляна".

Завърши процедурата по сертифицирането на ДЛ - Айтос, ДЛ - Старо Оряхово, и ДДС "Граматиново", като предстои изготвяне и връчване на сертификата.

Продължава процедурата по сертифицирането на ДЛ - Кости, и ДДС "Росица", м. Лъгът.

IV. Дирекциите на природните паркове

През изминалата 2007 г. разчетените средства за мероприятия, предвидени за дирекциите на природните паркове, бяха 517 680 лева. За осъществяване на своята дейност (в частта мероприятия) парковете дирекции са изразходвали средства в размер на 515 188 лева. Реализирани са приходи в размер на 75 675 лв. (вкл. и приходите от пещера "Леденика").

V. Международни програми и проекти в областта на биологичното разнообразие

Одобрен за финансиране от Националния доверителен екофонд и реализиран през същата година е проектът "Първи стъпки за начинаещи вълшебници" - създаване на опознавателни маршрути: "Местността Узана - връх Исполин" и "ПИЦ (Узана) - Географски център - хижа "Община Габрово".

През 2007 г. започна изпълнение на дейностите по проекта "Създаване на единна система от знаци, символи и маркировка и обозначаване на обекти от културно-историческото наследство" като елемент от бъдеща програма за интерпретация на парка, финансиран по програма на Академия за природозащита "Алфред Тьопфер", в тясно сътрудничество с Университета Люнебург,

Федерация "Европарк" и Фондация за европейско природно наследство.

Започна работа по изпълнение на проекта "В естествената градина на Природен парк "Рилски манастир".

Разработен и подготвен е проект "Conservation and Restoration of 11 Natura 2000 Riparian and Wetland Habitats in 10 SCI's in Bulgarian Forests" (Опазване и възстановяване на 11 Натура 2000 места, крайречни и влажни зони в 10 територии от значени за общността в българските гори) за кандидатстване по програмата LIFE + съвместно с WWF - България, "Дунавско-Карпатска програма".

Приключиха проектите "Кримски чай" и "Туристически пътеводител ПП "Странджа", осъществени от ПП "Странджа".

Продължава работата по проекта за извършване на инвестиции по Проект № 455 "Възстановяване на балканската дива коза (*Rupicapra rupicapra balkanica* Volkau, 1925) в Природен парк "Витоша" - II фаза". Реализирането на проекта е продължение на работата по реинтродукцията на балканската дива коза в ПП "Витоша", започнала на територията на парка през 2002 година.

Стартира проект "Възстановяване и устойчиво управление на горските екосистеми на територията на ПП "Витоша".

Приключи работата по изпълнението на проект "БУЛГАНАТ", чиято основна цел бе да подпомогне България в изпълнението на задълженията по Натура 2000 в българските природни паркове.

VI. Национална екологична мрежа Натура 2000

Извършен е анализ на горската база данни във връзка с определянето на границите на защитените зони.

При проведено заседание на НСБР през септември 2007 г. бяха преразгледани 29 зони за местообитанията, отложени по предложение на ДАГ (НУГ), като 26 от тях бяха одобрени без промени в границите, 1 от тях бе одобрена с увеличена площ и 2 - отложени за преразглеждане. На заседанието през октомври 2007 г. бяха преразгледани всички отложени с предишни решения на НСБР и МС защитени зони, както и 4 нови предложения. Одобрени са 21 защитени зони за местообитанията и 26 защитени зони за птиците. Неодобрена е 1 защитена зона за местообитанията.

Взето бе участие в Националната работна група за определяне на благоприятния консервационен статус и режимите за управление на горските типове местообитания.

ПОЛЗВАНЕ НА ДЪРВЕСИНА И НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ ОТ ДГФ

По начини на ползване добитата през 2007 г. дървесина и приходите от продажби се разпределят, както следва:

Разчетът за ползване на дървесина е изпълнен съответно: в натура 3 772 903 куб. м, или 76 %, и в стойност - 120 235 919 лв., което е 88 %, с приспаднати разходи за дърводобив. Изпълнението на редовните обекти е: в натура 3 168 639 куб. м, или 72 %, и в стойност - 102 714 692 лв., или 87 %, а при преходните обекти изпълнението в натура е 604 264 куб. м, или 100 %, и в стойност - 17 521 117 лв., или 94 %.

Общо на корен - 1 565 020 куб. м, в т.ч.:

Чл. 80, ал. 2, т. 3 - предоставяне на сечища - 264 547 куб. м, изпълнение 73 %;

Чл. 80, ал. 2, т. 4 - цели лесничейства - 113 893 куб. м, изпълнение 67 %;

Чл. 87 "в", ал. 5, т. 4 - големи ползватели - 688 694 куб. м, изпълнение 73 %;

Чл. 80, ал. 2, т. 1 - местно население - 497 886 куб. м, изпълнение 65 %.

Общо продажба на сортименти - 2 207 883 куб. м, изпълнение 78 %, в т.ч.:

Чл. 87"п", ал. 2, т. 1 - предварит. продажба - 1 118 970 куб. м, изпълнение 74 %;

Чл. 87"п", ал. 1, т. 1 - явен търг - 369 821 куб. м, изпълнение 79 %;

Чл. 87"п", ал. 1, т. 2 - пряко договаряне - 719 092 куб. м, изпълнение 85 %;

Самостоятелен дърводобив - 110 711 куб. м, изпълнение 79 %;

Възлагане на дърводобива - 2 163 138 куб. м, изпълнение 83 %.

Сравнителният анализ спрямо 2006 г. показва, че разчетът за приходите е изпълнен и в стойностно изражение има нарастване от 3 537 840 лева.

През 2007 г. чрез възлагане на дърводобива и продажба на добитата дървесина от временен горски склад са реализирани вповече 80 000 куб. м спрямо предходната година, което е добра положителна тенденция, свързана с изпълнение на приоритетите на ДАГ и увеличаване на приходите от ползване на дървесина.

Преходните обекти са около 870 000 куб. м и са относително постоянна величина през последните години, независимо от предприетите от страна на ДАГ мерки и дадените указания.

Най-добро изпълнение на разчетите за ползване на дървесина в натура през 2007 г. имат: РУГ - Бургас - 92 %, РУГ - Русе - 86 %, РУГ - Стара Загора - 86 %, РУГ - Сливен - 85 %, а най-ниско - РУГ - Кюстендил, РУГ - Смолян, РУГ - Благоевград, и РУГ - София.

Причините за неизпълнението на разчетите в натурално изражение се изразяват в следното: неблагоприятните метеорологични условия през последните години, вследствие на които бяха разрушени голяма част от горските пътища, като някои ДЛ и ДДС останаха на практика без горски пътища,

липсата на средства за възстановяване на щетите, ремонт и изграждане на нови горски пътища.

Негативно влияние върху ползването на дървесина продължават да оказват начинът на формиране на обектите, подборът на насажденията, съставна част на обекта, и изборът на най-подходящ начин за предоставяне на ползването от предвидените в ППЗГ. В обяснителните записки, придружаващи съответните документации, липсват обяснения защо се предлагат тези насаждения, защо е избран съответният начин на ползване, какви са условията за дърводобив и други характеристики, оказващи влияние върху параметрите на обекта.

При провеждането на самите процедури продължават да се допускат редица пропуски, като се започне от продажбата на документи, определяне на минимални гаранции за участие, условия за провеждане на процедурите, проектодоговорите, свързаната с това договорна дисциплина. Липсва връзката между договорите за възлагане на дърводобива и тези за предварителна продажба, обективно разработени и предложени графици за добива и продажбата на дървесина по време и количества, независимо че в повечето от условията се изискват авансови плащания.

Един от проблемите при ползването на дървесина през 2007 г. остава значителният обем преходни обекти, независимо че ограничаването им в допустим минимум зависи от РУГ, ДЛ и ДДС и е пряко свързано с определянето на сроковете за сеч и извоз, съответстващи на параметрите на обекта и навременното провеждане на процедурите.

Не на последно място, причина за неизпълнението на натуралните показатели и обема преходни обекти е недостатъчният технически и кадрови потенциал на фирмите, извършващи дейности по ползването в горите.

През 2007 г. обявяването на информацията за предстоящите процедури, сключените договори и изпълнението им на интернет страницата на НУГ е значително по-добро. Въпреки това продължава допускането на редица слабости: технически грешки, ненанасяне своевременно на информацията, нанасяне с голямо закъснение на параметри от проведените процедури.

Въпреки допусканите слабости, положителното е, че през последните години ползването на дървесина от ДГФ е сравнително устойчива величина и благодарение на правилния избор на процедури чрез увеличаване на дела на възлагането на услугите "сеч" и "извоз" и продажбите от склад приходите в системата бележат постоянен ръст.

Ползване на недървесни горски продукти

През 2007 г. приходите от тези ползвания възлизат на 2 314 506 лева.

Намаляването на приходите от недървесни горски продукти се дължи до голяма степен на приемането на България в ЕС и на това, че значителна част от добива и преработката им е за страни членки на ЕС. Тъй като тези

сделки се считат за въгрешно общностни, а не за износ, въпреки че напускат пределите на страната, фирмите с малки изключения заплащат дължимите такси съгласно ПМС. Най-значителен е спадът в събираемостта на таксите от диворастващи гъби - намаляване от 905 408 лева. Необходимо е ДЛ и ДДС да упражняват постоянен и ефективен контрол при ползването на тези продукти с цел събиране на дължимите такси - все пак става дума за изчерпаем природен ресурс.

В тази посока възможностите са големи и е наложително в бъдещата си работа да отделяме повече внимание на тези ползвания като начини на организация, контрол, въвеждане на нови технологии и други.

През 2008 г. дейността на отдела ще бъде насочена към създаване на необходимите условия и организация с оглед постигане на максимална обвързаност и предвидимост между ползването на дървесина и пазара на дървесина, както и за осигуряване на необходимата прозрачност и обективност.

ЗМЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВРЪЗКИ С НПО

I. Евроинтеграция

През изтеклия период ДАГ взе активно участие в работата на Постоянния комитет по горско стопанство към Европейската комисия и организира участието в Постоянния комитет по семена и посадъчни материали на ЕК и в Работна група по мобилизация и ефективна употреба на дървесина и дървесни отпадъци за производство на енергия. Осигурено бе участието в работата на Работната група по горско стопанство към Съвета на министрите на ЕС. Подготвени и представени бяха позициите на горското ведомство по всички горскополитически документи от дневния ред на заседанията на тази група.

II. Международно сътрудничество:

II. 1. Международни проекти

Продължи работата по координация на проектите с международна подкрепа от:

1. Световната банка - проект "Възстановяване на влажните зони и намаляване на замърсяването".

2. Програмата на ООН за развитие (UNDP):

- Проект на UNDP за опазване на глобално значимото биологично разнообразие в ландшафта на Родопите;

- Проект "Устойчиво управление на земите", в рамките на който бяха сертифицирани по системата FSC три структури на ДАГ - държавните лесничества в Старо Оряхово и Айтос и ДДС "Граматиново". Повишен бе административният капацитет на експертите в седем регионални управления на горите чрез обучение по защита от ерозия в горския фонд. Издадени и разпространени бяха редица печатни издания за борба с ерозията, опазване

горите от пожари, модули за обучение по устойчиво управление на горските земи и други.

3. С фондове на Европейския съюз:

- Приключи Phare - Туининг проектът "Укрепване на административния капацитет на държавната горска администрация" BG/2004/IB/AG/05/UE, по който бяха обучени над 4000 служители на ДАГ.

- Изпълнява се проектът "Подпомагане на устойчивото развитие и опазване на биологичното разнообразие в българо-румънския крайграничен регион" - Phare ТГС (Трансгранично сътрудничество).

- Изпълнява се проектът "Насърчаване на устойчивото развитие в планинския регион Странджа - Йълдъз" - Phare ТГС.

- Работата по координиране на проекта "Планинска горска мрежа" по програма INTERREG III С/EU, в който ДАГ е партньор без финансов принос, приключи през месец октомври с подписването на Декларация за укрепване на планинските гори в Европа. Основните цели на документа са: създаване на Европейски форум за планинските гори на ниво Европейски съюз (ЕС), подписване на Планинския горски протокол от ЕС, възстановяване на един милион хектара планински гори, разработване на стратегии за стопанисване на горите, съответстващо на климатичните промени, както и партньорство между собствениците и ползвателите на гори.

- Активно е участието и в реализирането на проект "Картиране на риска от възможностите за възникване на природни бедствия, оценка, мониторинг и известяване на риска" по програма INTERREG III В/CADSES MONITOR.

4. След 10-годишно действие приключи координацията по изпълнението на Българо-Швейцарската програма по горите (БШПГ), реализирана с подкрепата на правителството на Конфедерация Швейцария.

Тази програма има значителен принос в утвърждаването на принципите на устойчиво стопанисване и управление на горите в България. В рамките на програмата се внедри и адаптира към българските условия Швейцарският опит по въпросите на стопанисването на горите, методите за устройство, запазване на биологичното разнообразие, агролесовъдство и други. Оказана бе незаменима помощ за изграждането на капацитет на държавната горска администрация и основните заинтересовани страни в процеса на многофункционалното стопанисване на горите. Подпомогнато бе професионалното обучение на горски работници. За първи път бе приложено в практиката многофункционално горско планиране и стопанисване, като се разработиха и приеха 15 плана за многофункционално стопанисване на горите и първата областна стратегия за устойчиво развитие на горите на област Пазарджик. Извършена бе логистична, техническа и финансова подкрепа за разработване и защита на докторски тези. Значителен бе приносът на БШПГ по горите за подпомагане на горския сектор за отварянето му към обществото чрез включване на заинтересованите страни в процеса на планиране и реализация

на дейности, прозрачността на вземане на решения и партньорските взаимоотношения.

5. Продължава активното сътрудничество и координация на проект "Насърчаване на аграрните и горскостопанските структури в Родопите", отговорни страни по който са Германското дружество за техническо сътрудничество и Министерството на земеделието и горите, респективно ДАГ.

II.2. Международни прояви

На 6 ноември 2007 г. председателят на ДАГ подписа във Варшава от името на България заключителните документи на Петата министърска конференция за опазване на горите в Европа: Министерска декларация; Резолюция "Гори, дървесина и енергия", Резолюция "Гори и води".

ДАГ участва активно в работата на Организацията по прехрана и земеделие към ООН (FAO) и бе представена на 18-та сесия на Комитета по горско стопанство към FAO (COFO). Активно бе участието в Четвъртата международна конференция по горски пожари и в Глобалния център за мониторинг на горските пожари в Севиля, Испания, както и във важни международни инициативи по устойчиво управление на горите, като Министерския процес по правоприлагане и управление в горите на Европа и Северна Азия (ENA FLEG).

С цел популяризиране на ловния туризъм и природните паркове като туристическа дестинация, ДАГ участва в следните международни изложения: Дортмунд, Германия, Jagd & Hund 2006; Виена, Австрия, Jaspowa; Москва, Русия; Мадрид, Испания; Бреша, Италия.

На изложението на природните паркове "Излети в природата" - Марсилия, Франция, ДАГ получи покана за представяне на България като почетен гост на изложението "Приключения сред природата" в Париж през 2008 година.

II. 3. Двустранно сътрудничество:

С Германия. Продължи традиционно доброто сътрудничество с Бавария като ДАГ бе домакин при посещението на делегация на Съюза на Баварските лесовъди. По покана на министъра на земеделието и горите на Бавария бе организирано посещение на председателя на ДАГ в Мюнхен по време на конференцията "Повишаване на конкурентноспособността на горския сектор". Проявен бе взаимен интерес към оценката на резултатите от реформата в структурите за управление на държавните гори и към определянето на зоните от мрежата Натура 2000, адаптирането на горите към глобалните климатични промени и към бъдещо интензифициране и задълбочаване на сътрудничеството в областта на устойчивото управление на горите и реализиране на съвместни проекти.

Продължи и съвместната работа с лесовъдите от провинция Саарланд по темата за използване на нови лесовъдски практики по стопанисване на горите с цел опазване на биологичното разнообразие в младите гори.

С Австрия. Осъществено бе посещение на президента на Европейския съюз на частните горовладелци (СЕРФ), което послужи като основа за създаване на национална група към "Горска технологична платформа".

Посещение в България осъществиха и представители на Федералното министерство на земеделието, горите, околната среда и водите на Австрия, и на Австрийски федерални гори, което допринесе за задълбочаване на връзките и сътрудничеството със съответните управленски структури в областта на горите.

С Румъния. Направени бяха посещения в Румъния по теми, свързани със стопанисването и опазването на горите, както и за осъществяване на съвместни проекти по изпълнение на Протокола от Киото.

ДАГ придоби статут на пълноправен член на EUSTAFOR, където участват европейски държавни горски организации с цел лобиране пред ЕС и защитаване правата на държавните собственици на горите при формиране и изпълнение на политиките, свързани с горите на европейско ниво. Членството позволява улеснен обмен на информация и сътрудничество по двустранни и многостранни проекти за горите.

Започна работа по създаване на Регионален проектен център на Европейския институт за гората в България.

ПРОМЕНИ В НОРМАТИВНАТА УРЕДБА

I. През 2007 г. в Закона за горите бяха извършени промени в следните насоки:

С цел създаване на предпоставки за по-добра организация на процесуалната защита на интересите на държавата в Закона за горите бе включена разпоредба, която предвижда, че по дела, които се отнасят до държавни гори, както и земи от държавния горски фонд, държавата се представлява пред съда от председателя на Държавната агенция по горите. Този текст е изключение от общия принцип на процесуалното представителство по дела за недвижими имоти - държавна собственост, регламентиран в Гражданския процесуален кодекс (ГПК). Съгласно ГПК по дела, които се отнасят до имоти - държавна собственост, намиращи се на територията на страната, държавата се представлява от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

В изпълнение на ангажиментите, поети от Република България с Договора за присъединяване към Европейския съюз, в Закона за горите бяха променени текстовете, регламентиращи условията, при които чужденци и чуждестранни

юридически лица могат да придобиват право на собственост върху гори и земи от горския фонд. Към настоящия момент разпоредбите в закона са приведени в съответствие с Конституцията на Република България.

С Решение на Народното събрание за промяна в структурата на Министерския съвет (Обн. ДВ, бр. 60/24.07.2007 г.) Министерството на земеделието и горите бе преобразувано в Министерство на земеделието и продоволствието. Със същото решение Министерският съвет бе задължен да приеме съответните актове за създаването на Държавна агенция по горите - администрация към Министерския съвет.

В изпълнение на решението на Четиридесетото народно събрание Министерският съвет прие Постановление № 168 от 23.07.2007 г. (Обн. ДВ, бр. 62/ 31.07.2007 г.) за преобразуване на Националното управление по горите (НУГ) в Държавна агенция по горите (ДАГ).

Четиридесетото народно събрание прие Закон за изменение и допълнение на Закона за горите (Обн. ДВ, бр. 64/07.08.2007 г.), с който регламентира, че Държавната агенция по горите е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити.

Устройственият правилник на ДАГ е обнародван в "Държавен вестник", бр. 88/02.11.2007 година.

II. През отчетния период бяха приети и следните подзаконовни нормативни актове:

1. Постановление № 198 на Министерския съвет от 28.08.2007 г. за изменение на Тарифата за таксите за земеделско ползване на земи от държавния горски фонд, представляващи междуредия в новосъздадени горски култури и невъзобновени сечища, и за определяне на процента от продажната цена на дървесината от горите - собственост на държавата, заплащан от държавните дивечовъдни станции за ползването ѝ.

Основният мотив за промяната е, от една страна, осигуряването на ресурс в държавните дивечовъдни станции за реинвестирането му за осъществяване на основните им функции по Закона за горите и Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД), а от друга, увеличаването на средствата за мероприятия в горите, осъществявани от държавните лесничейства.

Съгласно чл. 9, ал. 7 от ЗЛОД, при осъществяване на основния предмет на дейност и функции като държавни лесничейства, държавните дивечовъдни станции се подпомагат от държавата чрез бюджета на Министерството на земеделието и горите. С приемането на Закона за изменение и допълнение на Закона за горите (Обн. ДВ, бр. 16 от 2003 г.) беше приета промяна в чл. 57, ал. 5, съгласно която "дървесината от горите - собственост на държавата, се ползва от държавните дивечовъдни станции в определения им район срещу заплащане на такса "на корен", определена като процент от продажната цена. Съгласно чл. 95, т. 11 от ЗГ част от тези средства се изразходват за издръжка

на държавните дивечовъдни станции.

Ежегодно със Закона за държавния бюджет утвърдените разходи на Националното управление по горите остават непроменени, като в същото време възможностите за увеличаване на приходите нарастват. Ограниченият лимит за разход създава затруднения при осигуряване на средствата, необходими за подпомагане на дейността на държавните дивечовъдни станции по отношение на изпълнението на лесоустройствените проекти.

Всичко това обуслови необходимостта от търсене на механизми за увеличаване на финансовия ресурс, формиран при осъществяване на дейността на държавните дивечовъдни станции. При ползването на дървесина от предоставените им територии, съгласно действащото Постановление № 274 (Обн. ДВ, бр. 93 от 2004 г.), дивечовъдните станции внасят процент от продажната цена в бюджета на Министерството на земеделието и горите, респ. Националното управление по горите. Част от тези средства им се предоставят под формата на подпомагане на функциите на държавни лесничейства. За укрепване на финансовата им самостоятелност бе необходимо да се намали процентът от продажната цена, който се внася в държавния бюджет. По този начин се създаде възможност ДДС самостоятелно да реинвестират за лесовъдски цели освободения финансов ресурс, насочен приоритетно за изграждане на инфраструктурата, възобновяване на дървесния ресурс и осъществяване на всички лесокултурни мероприятия, което ще гарантира многофункционалното стопанисване на горите. С намаляването на процента, отчисляван от продажната цена при ползването на дървесина в дивечовъдните станции, ще се постигне двустранен ефект - от една страна, ще се увеличат средствата, които остават в държавните дивечовъдни станции и които те ще реинвестират в горите, а от друга страна, няма да има намаляване на приходи в бюджета на Националното управление по горите (ДАГ), тъй като същите ще бъдат компенсирани от увеличаването на дела на продажбата на дървесина от склад и от повишаването на приходите от други недървесни горски продукти. По този начин ще бъдат увеличени средствата от бюджета, които ще бъдат насочени само за мероприятия в държавните лесничейства, в резултат на което ще се увеличат средствата, които лесничействата и държавните дивечовъдни станции ще вложат във възобновяване на горскодървесния ресурс, без да се променя разходната част на бюджета.

2. Постановление № 292 на Министерския съвет от 3.12.2007 г. за допълнение на Постановление № 175 на Министерския съвет от 2007 г. за заплатите в бюджетните организации и дейности (Обн. ДВ, бр. 104/ 11.12.2007 г., в сила от 1.08.2007 г.). Като последица от преобразуването на НУГ в ДАГ - първостепенен разпоредител с бюджетни кредити, бе наложително допълване на постановлението, за да се определи средна брутна месечна заплата за едно лице в Държавната агенция по горите.

3. Наредба № 1 от 14.11.2007 г. за униформеното облекло на работещите

в Държавната агенция по горите, нейните структури, специализираните териториални звена, държавните дивечовъдни станции и учебно-опитните горски стопанства (издадена от председателя на Държавната агенция по горите, обн. ДВ, бр. 98 от 27.11.2007 г., в сила от 27.11.2007 г.).

ЛОВНО СТОПАНСТВО

През 2007 г. в съответствие със задачите и функциите на дирекция "Ловно стопанство" е извършена следната дейност, свързана със стопанисването и ползването на дивеча в държавните ловностопански райони на страната и поддържане на екологичното равновесие по горните течения на реките в страната.

- Беше изработен проект на изменение и допълнение на Закона за лова и опазване на дивеча.

- Проектирани, изградени и оборудвани бяха четири пункта за обработка и съхранение на дивечово месо.

- Проведени бяха семинари с туроператорите на фирмите за ловен туризъм, семинар с експертите по ловно стопанство към регионалните управления на горите и директорите на държавните дивечовъдни станции.

- Проведени бяха две обучения на ловни водачи от държавните дивечовъдни станции.

- Извършена беше актуализация на категориите на всички ловни бази, стопанисвани от ДЛ/ДДС.

- Проведени бяха четири заседания на Ловния съвет.

- Осигурено беше финансиране на ловностопански, рибостопански и други мероприятия в държавните ловностопански райони в размер на 2 999 218 лева.

- Беше извършена двукратна ваксинация на дивите свине във всички ловностопански райони на страната срещу класическата чума по свинете.

- Изпълнена бе държавната поръчка за фермерно производство на ловни птици с цел запазване на екологичното равновесие в страната, като в държавните дивечовъдни станции се излюпиха и отгледаха до 45-дневна възраст около 38000 бр. фазани, 6500 бр. яребици, 6000 бр. полудива патица, 400 бр. американска пуйка и около 300 бр. токачки.

- Организирано беше участието в осем ловни изложения - Дортмунд, Виена, Мадрид, Москва, Рамбуей, Бреша, Атина и Риека, в резултат на което бяха постигнати редица договорености за ловен туризъм през настоящия сезон.

- Бяха внесени муфлони от Чехия и Хърватска за опресняване на кръвта в три държавни дивечовъдни станции.

- Организацията и провеждането на ловния туризъм досега е на необходимото ниво, като към месец декември са реализирани приходи в размер на

2 790 362 евро.

- Организирано и проведено беше тринадесетото издание на специализираната международна изложба "Природа, лов, риболов, туризъм" в Пловдив.

- Проведах се курсове за придобиване на право на лов и бяха приети около 6700 нови ловци.

- След проведени курсове и успешно издържани изпити бяха издадени около 4750 удостоверения за подборен отстрел.

- Издадени бяха 66 билета за лов на дългосрочно пребиваващи в страната чужденци.

- Произведени бяха 620 000 хил. рибки от речна и дъгова пъстърва за зарибяване на водоемите и водните течения за спортен риболов в държавния горски фонд.

ОХРАНА НА ГОРИТЕ

1. Охранявана територия, горска и ловна стража

Съгласно данните на РУГ към 31.12.2007 г. Държавната агенция по горите охранява 3.9 млн. ха горски фонд.

Върху охраняваната територия на ДЛ и ДДС са обособени 543 горскотопански участъка. Охранителните участъци (ОУ) са 2450, със средна площ 1589 ха. Общата численост на горската и ловната стража е 2973 служители. Горските стражари на охранителни участъци са 2417. Служителите от Подвижна горска стража (ПГС) към регионалните управления на горите са общо 413, като от тях 137 служители осъществяват дежурства на 31 постоянни контролни горски пункта (КГП).

Ловната стража включва общо 137 служители, от които 19 са подвижна ловна стража.

2. Констатирани и разкрити нарушения

Резултатите от дейността по охраната на горите по основните показатели за 2007 г. са следните: извършени са общо над 400 хил. проверки на превозни средства, лица и обекти, свързани с ползването, преработката и търговията с горски, дивечови и рибни ресурси. Констатирани са 17 271 нарушения, като са съставени 13 498 акта за административни нарушения. От образуваните административно-наказателни преписки 155 броя са прекратени от директорите на ДЛ и ДДС. В прокуратурата са изпратени 2733 преписки с данни за извършени престъпления, или 20 % от актовете.

От служители на МВР са съставени 86 акта, а от надзиратели към ловни сдружения - 57.

Общото количество незаконна дървесина по констативни протоколи, про-

токопи от ревизиите на ОУ и актове е: фасонирана - 49 куб. м, обла строителна - 6774 куб. м, и 31 504 пр. куб. м дърва и вършина.

С актове са задържани 9126 кг странични горски продукти, 226 кг риба и дивечово месо.

Като средства за извършени нарушения с актове са задържани 181 МПС, 70 коня, 662 каруци, 125 моторни триона, 6 бр. незаконно и 42 бр. законно притежавано оръжие, 17 лодки, 103 мрежи и 901 други инструменти и прибори.

С най-много констатирани нарушения са РУГ, в които има ДЛ и ДДС с много висока концентрация на нарушенията, основно от организирани ромски групи. За част от тези РУГ и ДЛ вече сме посочвали, че не се предприемат достатъчно сериозни мерки за ограничаване на нарушенията и проблемът надхвърля по размери тези, които съществуваша в района на ДЛ - Самоков. С най-много констатирани с актове и протоколи нарушения за 2007 г. са:

- РУГ - Берковица - ДЛ - Монтана - 457 нарушения (232 акта), ДЛ - Враца - 429 нарушения (345 акта), ДЛ - Видин - 313 нарушения (231 акта), общо за РУГ - 2064 нарушения, или 12 % от нарушенията за страната и 1424 акта;

- РУГ - Ловеч - ДЛ - Плевен - 819 нарушения и 764 акта, ДЛ - Луковит - 279 нарушения и 182 акта, или общо за РУГ - 1994 нарушения и 1607 акта;

- РУГ - София - 1602 нарушения (765 акта), като в ДЛ - Ботевград, има 341 нарушения и 193 акта.

- РУГ - Русе - ДДС "Сеслав" - 458 нарушения и 235 акта, общо за РУГ - 1465 нарушения (1066 акта);

- Значителен брой нарушения са констатирани в района на ДДС "Болярка" - 395 и съответно 321 акта, ДЛ - гр. Гоце Делчев - 319 нарушения и 302 акта.

За разлика от общата тенденция за намаляване на нарушенията, в РУГ - Берковица, се наблюдава увеличаване с 2.5 %. На нивото от 2006 г. са актовете в РУГ - Ловеч, и в РУГ - Велико Търново.

Най-чувствително е намаляването на актовете в РУГ - София - със 78 %, от 3433 на 765 броя.

3. Наказателни постановления - наложени и изпълнени наказания

По съставените през годината актове до края на периода са издадени 10 863 наказателни постановления за 93 % от актовете, от които към края 2007 г. 7055 (65 %) са влезли в сила. Обжалвани са 269 (2.5 %) от издадените, като от тях 50 са отменени (18.65 % от обжалваните и 0.5 % от издадените).

Наложените парични санкции с НП са общо 1.891 млн. лв., а по влезлите в сила НП са 1.051 хил. лева.

Запечатани са общо 69 обекта за преработка и търговия с дървесина, като за 55 от тях заповедите са издадени от РУГ, ДЛ или ДДС.

До края на годината са изпълнени наказанията по 1388 НП (19.6 % от

броя на влезлите в сила), като 97 % са доброволно изпълнени чрез ДЛ /ДДС и 3 % чрез Агенцията за държавни вземания (АДВ).

Събрани са общо 160.3 хил. лв. по влезли в сила НП, което представлява 15.2 % събираемост. В АДВ за принудително изпълнение са изпратени 4477 влезли в сила наказателни постановления.

До края на 2007 г. по тези преписки са образувани 95 досъдебни производства и са издадени 105 осъдителни присъди, 1097 преписки са върнати за административно производство, а по 1541 още няма решение.

4. Наказани и наградени служители за работа по охраната на горите

През годината за пропуски в работата по охраната на горите са наложени дисциплинарни наказания на 649 служители, от които 409 със забележка, 205 с предупреждение за уволнение и 35 с уволнение. Понижени в длъжност са 181 служители.

На 3 служители са нанесени физически увреждания при или по повод на изпълнение на служебните задължения.

Допълнително материално стимулиране е изплатено на 1848 актосъставители и свидетели по актове на обща стойност от 116 530 лева.

5. Анализ на данните

В сравнение с 2006 г. резултатите са следните:

- няма съществена промяна в размера на охраняваната площ от ГФ и броя на горската стража;

- броят на съставените актове общо за ДАГ е с 31 % по-малко;

- общото количество на незаконната дървесина по актове и протоколи е намаляло с 35 %, като при строителната дървесина намаляването е с 33 %, а при дървата - с 35 %;

- количеството на незаконната дървесина по разкрити с актове нарушения е намаляло съответно с 43 %, като при строителната дървесина намаляването е с 49 %, а при дървата - с 39 %;

- по брой на разкрити нарушения разкриваемостта е 78 %, а по количества дървесина - 57.5 %. (Следва да се има предвид, че за определени деяния се съставят по два акта);

- броят на обжалваните и отменените постановления се запазва на традиционно ниски нива и на практика не оказва влияние върху резултатите от административно-наказателната дейност като цяло;

- увеличава се делът на преписките, изпратени в прокуратурата, което е резултат от измененията в разпоредбите на Наказателния кодекс от 2006 г. През 2006 г. в прокуратурата са изпратени малко над 7 % от актовете преписки, а през 2007 г. тези преписки са 20 %. Значително увеличаване има и при издадените присъди по актове от съответния период - от 12 за 2006 г. на 105 броя.

ОПАЗВАНЕТО НА ГОРИТЕ ОТ ПОЖАРИ

I. Статистика и анализ

След периода 2003-2005 г., когато се отчете сериозен спад на броя и площите, засегнати от горски пожари, през последните две години щетите от тях отново достигнаха критични нива. Това важи особено за 2007 г., пролетта и лятото на която бяха кризисни и затрудниха всички ведомства и организации, имащи отношение към опазването на горите от пожари. В най-голяма степен обстановката постави пред изпитание структурите и специализираните териториални звена на ДАГ, които изнесоха основната тежест по предотвратяването и потушаването на горските пожари.

През 2007 г. негативната тенденция на промяна в климатичните условия към трайно засушаване започна още от месец януари. Като резултат само до края на март регистрираните пожари в ГФ на страната бяха над 510, на площ повече от 6600 ха, което е рекорд за този период на годината. Ситуацията след средата на юли придоби кризисен характер и доведе до обявяване на бедствено положение в цели области на страната. При неконтролируемото разпространение на пожарите имаше и човешки жертви. Официално от правителството на Република България бе поискана и външна помощ от ЕС и Русия за справяне с обстановката. Поради критичната ситуация на целия Балкански полуостров и в източната част на Средиземноморския басейн, съседните страни не можеха да се включат в овладяване на пожарите в нашата страна. От Русия бе изпратен оборудван самолет за гасене на горски пожари, който веднага се включи в борбата с огъня.

Общо през годината в страната са регистрирани 1479 горски пожара, при които са засегнати 43 000 ха горски територии. Площта на върховете пожари е над 7000 ха. Най-много пожари бяха регистрирани през юли - 529, и март - 339 пожара. Това очерта и характерните два пика в броя и площта на горските пожари - пролетен и летен. Най-много площи са засегнати в РУГ - Берковица - 8094 ха, Кърджали - 6745 ха, и Ловеч - 6653 ха, следвани от Стара Загора - 5231 ха, Сливен - 4403 ха, и София - 2717 ха. Сред сериозно засегнатите регионални управления бяха Бургас, Велико Търново, Кюстендил, Пазарджик и Пловдив. Като цяло 2007 г. се нарежда на второ място в статистиката на горското ведомство по брой на пожарите и опожарените площи.

Основните причини за възникване на горски пожари през последната година бяха: опожаряване на растителност (стърница и ливади) - 49 %; небрежност - 29 %; умишлени - 5 %; естествени - 1 %; неизвестни - 16 %. Повечето от пожарите, определени като неизвестни, също се дължат на небрежност при палене на стърница и други. Повече от 75 % от пожарите са възникнали извън границите на горския фонд и впоследствие са се прехвърлили в горите. В почти всички случаи на подозрение за умишлено предизвикване

на горски пожар от държавните лесничейства и държавните дивечовъдни станции са изпращани сигнали до следствените органи или Прокуратурата. До този момент не разполагаме с информация от разследващите органи и съда за доказан случай, при който да е предизвикан горски пожар с цел прикриване на незаконна дейност в горите.

Данните показват тенденция за увеличаване на броя на пожарите след 2006 г., както и на опожарените площи, което основно се дължи на:

1. Промени в метеорологичните условия спрямо предходните периоди, а именно високи среднодневни температури и продължително засушаване както през месеците август-септември, така и през зимните месеци.

2. Неизпълнение на предвидените противопожарни мероприятия и неспазване на утвърдените планове за действие при гасене на горски пожари от собствениците на гори извън държавния горски фонд (касае предимно общинския ГФ).

3. Самоволно и безразборно палене на стърнища и липсата на достатъчно минерализовани ивици покрай житните блокове в близост до горския фонд.

4. Неосигуряване в пълен обем на средства за изпълнението на всички противопожарни мероприятия, предвидени по ЛУП, в държавния горски фонд.

5. Липса на специализирани високопроходими автомобили за патрулиране и първоначална атака на горски пожари, както и на достатъчно негорими защитни облекла за участниците в противопожарните ядра на ДЛ и ДДС.

6. Недостатъчна ефективност на съществуващата система за откриване, оповестяване, първоначална атака и гасене на горските пожари.

7. Необходимост от подобряване на координацията и взаимодействието между всички министерства, ведомства, органите на местната власт и други юридически лица, имащи задължения или възможности за участие в ликвидирането на пожарите.

II. Изпълнение на противопожарните мероприятия

За най-неотложни противопожарни мероприятия през 2007 г. съгласно разчетите на РУГ бяха необходими около 2.4 млн. лева. След първите заслушвания в НУГ за противопожарни мероприятия бяха утвърдени едва 659 238 лв. - под 30 % от необходимите средства. Вследствие на реакция както от отдел "Охрана", така и на някои регионални управления, разчетът бе завишен до 1.7 млн. лв. (със средствата за пожаронаблюдателите). Разчетите бяха получени в РУГ с официално писмо в края на месец май, а изпълнението на мероприятията реално започна след средата на юни. Закъснението не бе наваксано до средата на юли, когато всички усилия се насочиха към пожарогасителни действия. В отчетите на РУГ за 2007 г. има неусвоени средствата в размер на 145 000 лв. основно в РУГ - Пазарджик, Ловеч, Варна, Кюстендил и София.

През 2007 г. започна осигуряването на участниците в противопожарните ядра на РУГ, ДЛ и ДДС със защитни облекла, които да бъдат използвани по време на гасене на горски пожари. По различни причини част от предоставените средства за това не бяха усвоени. В РУГ - Бургас, Смолян и Шумен, не бяха направени никакви постъпки за усвояването им. В други заявките бяха направени в края на декември и останаха неплатени поради изчерпване на средствата.

Изпълнените през годината противопожарни мероприятия в ДГФ в голяма степен изиграха ролята си по предназначение и ефективността им може да се отчете като добра. Необходимо е да се завиши контролът по качеството на мероприятията, особено когато те се изпълняват по социалните програми с ръчен труд.

За разлика от ДГФ в останалите видове собственост в горите продължава неизпълнението на противопожарните мероприятия. Особено тревожна е тази практика в общинските гори, най-вече за тези в района на ДЛ - Харманли, Хасково и други. Голяма част (над 50 %) от засегнатите от пожари масиви бяха именно общински, в които не са изпълнявани превантивни мероприятия от години. Не се налагат и санкции за неизпълнението им, независимо че в ЗГ (чл. 106) са предвидени такива. Съвместният контрол с НС "ПБЗН" за изпълнение на противопожарни мероприятия в недържавните гори трябва и ще бъде засилен.

III. Приоритетни задачи за 2008 година:

1. Стартиране на процедурите за избор и доставка на специализирани високопроходими автомобили за патрулиране и първоначална атака на горски пожари.

2. Осигуряване на необходимите средства за противопожарни мероприятия.

3. Дооборудване на участниците в противопожарните ядра със защитни облекла.

4. Засилване на контрола по изпълнението на противопожарните мероприятия.

5. Превантивна дейност за опазването на горите от пожари сред обществеността и подрастващите чрез нагледни материали, брифинги и изявления пред средствата за масова информация (радио, печат, телевизия).

6. Разширяване на видеонаблюдението на горските територии със специализирани камери на територии, граничещи с РУГ - Пазарджик.

7. Стартиране на подготовката и представянето на проекти за усвояване на средствата от структурните и други фондове на ЕС.

ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

Бюджетът на Държавна агенция по горите финансира дейностите в държавния горски фонд, издръжката на ДАГ, структурите и специализираните териториални звена, подпомага финансово държавните дивечовъдни станции, финансира и охраната на горите независимо от собствеността им.

1. Приходи. През 2007 г. са отчетени приходи в размер на 124 765 000 лв. при разчет 102 000 000 лв., или изпълнение от 122 % .

Основните приходи са формирани от ползването на дървесина чрез възлагане и продажба на дървесина от склад, приходи от продажба на фиданки, семена, зарибителен материал, дивечово месо и др. в размер на 88 303 000 лв. и приходи от държавни такси - 50 504 000 лева.

2. Разходи. Отчетените разходи през 2007 г. в размер на 124 896 000 лв. осигуриха изпълнението на мероприятията в горите, изплащането на заплати и осигурителни вноски за работещите в системата. В разходите за 2007 г. са включени средствата от Министерство на труда и социалната политика за заетите по националната програма "Възобновяване и опазване на българската гора" в размер на 1 533 000 лева.

През 2007 г. са усвоени капиталови разходи общо за 9 493 000 лв., от които за основен ремонт - 2 622 000 лв., придобиване на дълготрайни материални активи - 6 841 000 лв., нематериални дълготрайни активи - 30 000 лева.

Държавните дивечовъдни станции като държавни предприятия отчетат 7 723 000 лв. приходи в бюджета на ДАГ.

3. Численост на персонала. През 2007 г. за бюджета на ДАГ е разчетена численост от 7538 бройки със средна месечна брутна заплата от 445.67 лева. Отчетена е численост от 7483 щатни бройки.

ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Дейността по вътрешен одит през 2007 г. се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за вътрешен одит в публичния сектор (ЗВОПС, обн. ДВ, бр. 21/2006 г.), Стандартите за вътрешен одит в публичния сектор (приети с ПМС №165/30.06.2006 г., обн. ДВ, бр. 56/2006 г.), Етичния кодекс на вътрешните одитори, Наръчника за вътрешен одит и статута на дирекция "Вътрешен одит".

Дирекция "Вътрешен одит" осъществява своята дейност на основание чл. 14, ал. 2 от раздел V на Устройствения правилник на ДАГ, приет с ПМС № 259 от 2007 г., обн. ДВ, бр. 88/02.11.2007 година.

Числеността на персонала на дирекция "Вътрешен одит" се състои от 10 вътрешни одитори, включително директор. Към 31.12.2007 г. дейността по вътрешния одит се осъществява от 8 одитори.

Стратегическият план за дейността по вътрешен одит за периода 2007-2009 г. е утвърден през май 2007 година от началника на НУГ. Статутът на дирекция "Вътрешен одит" е подписан на 02.04.2007 година.

I. Изпълнение на годишния план за дейността по вътрешен одит

1. Цели и обхват

Дирекция "Вътрешен одит" осъществява постоянен, независим, обективен вътрешен одит, предназначен да подобри дейността на ДАГ и на структурите и специализираните териториални звена.

Подпомага ръководството на ДАГ за постигане на целите, които си е поставило, като прилага систематичен подход по оценяване и подобряване на ефективността при управленските процеси, вътрешния контрол и управлението на риска.

В работата си одиторите от дирекцията следва да се уверят, че принципите на законност, добро финансово управление и неговата прозрачност са спазени при осъществяване дейността на ДАГ.

Вътрешните одитори от дирекцията извършват дейността си в ДАГ съгласно годишен план чрез:

1. наблюдение, оценка и подпомагане на функционирането на системите за финансово управление и контрол в ДАГ;

2. извършване на одитна дейност в съответствие с утвърдения годишен план;

3. анализиране на причините и условията за извършване на пропуски, несъответствия и нарушения в областта на вътрешния контрол, управление на човешките ресурси и финансите в ДАГ и докладване на председателя за необходимостта от предприемане на съответни мерки за отстраняването им;

4. оценка на контролните политики и процедури в ДАГ с оглед на способността им да осигурят законосъобразно, ефективно, ефикасно и икономично разходване на бюджетните средства и администрирането на приходите;

5. повишаване професионалната квалификация на вътрешните одитори.

2. Одитни ангажименти

Чрез различните видове одитни ангажименти се идентифицират рисковете за ДАГ, структурите и специализираните териториални звена и се оценява вероятността от възникването им.

Одитираните процеси при извършените одитни ангажименти обхващата:

1. функционирането на системата за финансово управление и контрол;

2. финансовата дейност на държавните лесничейства;
3. отчитането на разходите за работни заплати;
4. извършените и отчетени капиталови разходи;
5. извършените и отчетени разходи за дърводобива;
6. планирането, възлагането и извършването на ЛКД.

Проверките през второто полугодие на 2007 г. съгласно утвърдения годишен план обхваща дейността на 25 държавни лесничейства.

През третото тримесечие на 2007 г. бяха извършени и приключиха одитни ангажменти за даване на увереност относно събраните и отчетените приходи по финансови отчети от реализацията на дървесина за отчетен период 01.01.2007 г. - 30.06.2007 г. в 12 държавни лесничейства (Боровец, Самоков, Айтос, Карнобат, Старо Оряхово, Цонево, Плачковци, Елена, Дупница, Невестино, Клисура и Казанлък).

През четвъртото тримесечие на 2007 г. са извършени и приключили одитни ангажменти за даване на увереност относно извършените и отчетените разходи по финансовите отчети за периода 01.01.2007 г. - 30.09.2007 г. в 13 държавни лесничейства (Берковица, Добрич, Бургас, Благоевград, Добринище, София, Ловеч, Плевен, Пещера, Сливен, Стара Загора, Хисар и Шумен).

Процедурите за отдаването на дървесина и по извършването на разходите в одитираните държавни лесничейства са в съответствие с прилаганата нормативна уредба. Установените пропуски и слабости при одитните ангажменти за даване на увереност не са оказали съществено влияние за постигане на целите на ДАГ.

Счетоводното отразяване на дейностите по отдаване ползването на дървесина, а така също и на извършените и отчетени разходи по финансовите отчети са в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, Единната бюджетна класификация, ДДС № 20/ 14.12.2004 г. и указанията на висшестоящите разпоредители с бюджетни кредити - ДАГ и РУГ. Те са оповестени в Счетоводната политика на лесничействата и в Правилника за документооборота. Счетоводните отчети на лесничействата отразяват вярно и точно извършените разходи за добива на дървесина и реализираните приходи от продажбата ѝ.

3. Констатации

3.1. По отдаването на дървесина:

1. не са спазвани изискванията при изготвянето на тръжната документация съгласно ППЗГ;
2. не са спазвани някои от изискванията на ЗОП и НВМОП при възлагането на услуги - сеч и извоз;
3. не са изпълнени договори за добив на дървесина, срокове за добиване, прогнозни количества, магазинаж и други;

4. не се съставят съответните отчетни документи за добитите и реализирани количества дървесина, за временните горски складове и други;
5. към някои досиета на ползвателите липсват справки и данни за сортиментната структура.

3.2. По извършените и отчетени разходи:

3.2.1. Състояние и функциониране на СФУК:

1. утвърдените вътрешни правила, политики, процедури и инструкции в лесничествата не са актуализирани в съответствие с изисквания на ЗФУКПС;

2. в повечето лесничества предварителният контрол се осъществява от главните счетоводители.

3.2.2. Законосъобразност на извършените и отчетени разходи на бюджетни средства:

1. осчетоводявани са разходи неприсъщи за дейността - храна, ветеринарен контрол, профилактика и отглеждане на коне, които не са собственост на лесничествата;

2. неспазване на прилагането на ЗОП и НВМОП;

3. в някои отчети за касовото изпълнение на бюджета липсват утвърдени разчети, като същите са съставени само с отчетни данни;

4. за сметка на лесничествата са изплащани отчисления за ДОО и ЗМОБ на служителите в по-голям размер;

5. не са спазвани разпоредбите на ПМС №175/2007 г. за увеличаване на индивидуалните месечни заплати на горските стражари;

6. някои новопостроени сгради не са осчетоводени в групата на ДМА;

7. допуснати са нарушения при извършването на разходи за ЛКД.

По време на изпълнение на одитните ангажименти някои от допуснатите пропуски и нарушения на бюджетната дисциплина са отстранени, а за отстраняването на други са дадени различни срокове на съответните длъжностни лица.

4. Препоръки:

1. Директорите на лесничества следва да осъществят управленската си отговорност за изграждането и функционирането на системите за финансово управление и контрол във връзка с изискванията на ЗФУКПС.

2. При възлагането на обществени поръчки директорите на ДЛ следва да съблюдават принципите за публичност, прозрачност и честна конкуренция, като спазват законовите разпоредби.

3. Договорите и клаузите, залегнали в тях, по отдаването на дървесина да се спазват от директорите на ДЛ.

4. Сроковете за извозването на дървесина да се конкретизират за всяка отделна партида и да се обвържат с конкретни санкции за неизпълнение.

II. Предложения за развитие на дейността по вътрешен одит за следващия отчетен период

Въз основа на целите, приоритетите, дейността и нивото на контрол в ДАГ през 2008 г., дирекция "Вътрешен одит" си поставя следните стратегически цели:

1. да извършва преглед и анализ на процеса на управление на бюджетните средства, за да гарантира, че отговаря на целта;
2. да предоставя разумна увереност за адекватността и ефективността на прилаганата рамка на контрол и управление на риска;
3. да предоставя увереност, че съществените рискове се управляват ефективно;
4. да подпомага укрепването и подобряването на рамката на управление;
5. да предостави на ръководството на Агенцията обективна и независима оценка относно надеждността и всеобхватността на финансовата и оперативната информация; създадената организация по опазване на активите и информацията в Агенцията, както и ефективността и икономичността на операциите и изпълнението на договорите и поетите ангажименти.